

MATURITNÍ ZKOUŠKA Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Struktura zkoušky, požadavky a kritéria hodnocení

Seznam četby k maturitní zkoušce

Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem (č. 561/2004 Sb., v platném znění) a příslušným prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 177/2009 Sb., v platném znění). Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části.

Hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky probíhá dle § 22 vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky probíhá podle § 24 a 25 výše zmíněné vyhlášky.

Při celkovém hodnocení maturitní zkoušky se postupuje dle § 26 vyhlášky (viz výše).

Český jazyk a literatura je zkušební předmět zařazený do společné i profilové části maturitní zkoušky.

Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury má charakter komplexní jazykové zkoušky. Dle ustanovení školského zákona se zkouška skládá ve společné části maturitní zkoušky z didaktického testu, který je připravován Cermatem, a části profilové, která je realizována formou písemné práce a ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.

Konkrétní délku konání a rozsah textu písemné práce podle § 14a vyhlášky č. 177/2009 Sb. (dále jen „vyhláška“), maturitní seznam literárních děl a kritéria pro sestavení žakovského seznamu literárních děl podle § 14b vyhlášky ředitel školy zveřejní ve lhůtě podle § 79 odst. 3 školského zákona na školní informační nástěnce a na webových stránkách školy. Pro konání písemné práce podle § 14a vyhlášky stanoví ředitel školy způsob záznamu vytvářeného textu a seznámí s tímto rozhodnutím žáky ve lhůtě dle ustanovení § 19 odst. 3 vyhlášky.

1. DIDAKTICKÝ TEST

Didaktický test je sestavený společností Cermat. Čas vymezený na testování vždy zahrnuje řešení úloh i zápis odpovědí do záznamového archu. Slovníky ani Pravidla českého pravopisu nejsou během testování povoleny. Žáci mohou používat během testování pouze psací potřeby. Bližší informace ke struktuře a požadavkům didaktického testu lze nalézt v Katalogu požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky pro zkušební předmět český jazyk a literatura, zveřejňovaném Cermatem. Hranici úspěšnosti didaktických testů uvede Cermat v testových sešitech didaktických testů.

2. PÍSEMNÁ PRÁCE

Cílem písemné práce je ověřit, zda žák dokáže napsat souvislý, myšlenkově ucelený a strukturovaný text, zda se v něm dokáže vyjadřovat v souladu s jazykovými normami a zda umí funkčně nakládat s jazykovými prostředky. Důležité je také to, jak se žák dokáže orientovat v komunikační situaci nastolené v zadání písemné práce. Při konání písemné práce může žák použít Pravidla českého pravopisu.

Časová dotace pro výběr a vypracování písemné práce je stanovena na 120 minut.

Během tohoto času si žáci vyberou jedno ze zadaných témat, mohou si psát poznámky, připravit si koncepční osnovu písemné práce. Předmětem hodnocení je však pouze vlastní text písemné práce zapsaný do záznamového archu, který žák obdrží. Předmětem hodnocení je pouze

autorský text žáka, text zadání ani prokazatelně převzatý text se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce.

Požadovaný rozsah písemné práce je stanoven na minimální hranici 250 slov. Horní hranice rozsahu není vymezena, podmínkou hodnocení je ovšem dokončený celistvý text. Hlavní roli v hodnocení nehraje přesný počet slov nebo exaktní počet řádků, ale samotná práce a celková funkčnost a kompaktnost textu. Písemná práce, která nesplňuje stanovený minimální rozsah písemné práce, je celkově hodnocena 0 body, v jednotlivých kritériích se nehodnotí.

Cílem písemné práce jako dílčí zkoušky z českého jazyka a literatury je, aby žák prokázal, že umí vytvořit text podle zadaných kritérií, dovede funkčně použít jazykové prostředky tak, aby odpovídaly stanovené komunikační situaci, a vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

Kritéria hodnocení písemné práce z ČJL:

Písemná práce je posuzována z hlediska 3 sledovaných oblastí hodnocení:

1 – vytvoření textu podle zadaných kritérií = 10b. /téma, obsah, komunikační situace, slohový útvar/;

2 – funkční užití jazykových prostředků = 10b. /pravopis, tvarosloví, slovtvorba – adekvátnost jazykových prostředků, šíře a pestrost slovní zásoby/;

3 – syntaktická a kompoziční výstavba textu = 10b. /výstavba větných celků, jazyková provázanost, kompozice a soudržnost textu, způsob vedení argumentace/ .

Každému z těchto kritérií je přiděleno deset bodů, celkový součet je tedy 30 bodů. Výše zmíněný rozsah práce hraje formální roli, je nepřímo hodnocen v rámci dalších dvou kritérií, a není proto zakomponován do hodnocení textu jako takového. **Minimální počet bodů pro úspěšné vykonání zkoušky je dosažení 44 procentních bodů, tedy 13 bodů.**

Kritéria hodnocení pro žáky s PUP jsou nastavena dle stupně SVP a opatření se projeví v oblasti navýšení časové dotace pro splnění výše uvedených podmínek maturitní písemné práce.

Závazně se písemná práce hodnotí 0 body v následujících případech:

- Písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium č.1 – text se nevztahuje k zadanému tématu, reflektuje jiné téma.
- Písemná práce nesplňuje požadavky na dílčí kritérium č.1 – text nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a nereaguje na vymezení zadané komunikační situace.
- Písemná práce nesplňuje požadavky na minimální rozsah práce tj. 250 slov.

3. ÚSTNÍ ZKOUŠKA

Ústní zkouška je jednou ze tří dílčích zkoušek komplexní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Předmětem ústní části zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti a přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím znalostí a dovedností získaných v průběhu studia na Střední škole obchodní a služeb SČMSD Polička s.r.o.

Žák odevzdává v daném termínu řediteli školy seznam literárních děl sestavený na základě kritérií, která jsou stanovena /viz. Školní seznam literárních děl/. Tento seznam je zároveň seznamem maturitních zadání. Zkoušku žák koná s pracovním listem, který dostává až po vylosování zadání.

Na přípravu má žák 15 minut, zkoušení probíhá maximálně 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu – literární dílo, které již bylo vylosováno, je totiž pro daný maturitní den vyřazeno.

Zcela zásadním a určujícím prvkem pro ústní zkoušku je pracovní list. Tvoří základ pro analýzu textu a je vlastním zadáním zkoušky, které je jednoznačně určeno názvem literárního díla. Pracovní list obsahuje úryvek uměleckého textu, úryvek neuměleckého textu. Žák má k dispozici taktéž strukturu zkoušky.

Struktura ústní zkoušky:

Zkouška je tvořena čtyřmi dílčími částmi:

1. Charakteristika uměleckého textu:

- Téma, kompozice, literární druh a žánr,
- Zasazení úryvku do kontextu díla, motivy díla,
- Vypravěč/ lyrický subjekt, postavy v úryvku,
- Jazykové prostředky včetně obrazných pojmenování a jejich funkce v úryvku, užití slohové postupy.

2. Literárněhistorický kontext díla.

- Autor, základní informace o něm, kontext jeho tvorby.
- Literárně historický kontext – období, umělecké směry a jejich charakteristika, další autoři.

3. Analýza neuměleckého textu

- Popis případné souvislosti mezi výňatky, porozumění textu – vyjádření hlavní myšlenky, možné způsoby interpretace textu a informací (podstatné, nepodstatné), charakteristika komunikační situace (adresát, pisatel...).
- Funkčně-stylové charakteristiky textu (funkční styl, slohový postup a útvar), jazykové prostředky a jejich funkce v ukázce. Vyjádření vlastního názoru podloženého argumenty.

4. Poslední oblastí, v níž je žák hodnocen, je kritérium **výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury**. Vyjádření názoru podloženého argumenty. Hodnocení žáka v tomto kritériu je založeno na jeho výkonu v průběhu celé zkoušky.

Kritéria hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury:

Každé kritérium, resp. dílčí kritérium je hodnoceno na bodové škále 0–1–2–3–4–5. Maximální dosažitelný počet bodů je celkově v ústní zkoušce **45 bodů**. **Minimální dosažená hranice úspěšnosti v ústní zkoušce je 20 bodů**. Při počtu bodů 19 žák neuspěl. Při obdržení méně než 3 bodů v analýze uměleckého textu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl. Při obdržení méně než 2 bodů v analýze neuměleckého textu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl. Při obdržení méně než 2 bodů v oblasti literárně-historického kontextu žák u ústní zkoušky z českého jazyka neuspěl.

Celkové hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury

Poměr písemné a ústní části maturitní zkoušky z českého jazyka je: 40% písemná část maturitní zkoušky a 60% ústní část maturitní zkoušky.

Žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky. Bodová hodnocení písemné a ústní části se sečtou, maximálně je tedy možné získat za obě části 75 bodů. Počet bodů, který žák získá, se převede na procenta. Pokud žák u maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury neuspěje, opakuje jen tu dílčí část, u které neuspěl. Získaný počet procent se převede na známku dle tabulky:

Výsledná známka	Bodové hodnocení	Procentuální hodnocení
1 – výborný	75 - 66	100 – 88
2 – chvalitebný	65 - 55	87 – 74
3 – dobrý	54 - 44	73 – 59
4 – dostatečný	43 - 33	58 – 44
5 - nedostatečný	32 - 0	43 – 0

Projednáno a schváleno metodickou komisí pro humanitní předměty dne 1. 9. 2023.

ŠKOLNÍ SEZNAM LITERÁRNÍCH DĚL PLATNÝ VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/24

	světová a česká literatura do konce 18. století, min. 2 díla
1	Boccaccio: Dekameron
2	Defoe: Robinson Crusoe (v překladu J.V. Plevy)
3	Goldoni: Sluha dvou pánů
4	Cervantes y Saavedra – Důmyslný rytíř Don Quichote de la Mancha
5	Moliere: Lakomec
6	Bible - Nový zákon
7	Shakespeare: Hamlet
8	Shakespeare: Romeo a Julie
9	Shakespeare: Othello

OBCHODKA

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o., nám. B. Martinů 95, Polička 572 01
tel: + 420 461 725 935 e-mail: info@ssopolicka.cz web: www.ssopolicka.cz IZO: 110029470

10	Shakespeare: Sonety
11	Shakespeare: Zkrocení zlé ženy
12	Swift, Jonathan: Gulliverovy cesty
13	Villon: Závěť
	světová a česká literatura 19. století, min. 3 díla
15	Brontëová: Na Větrné hůrce
15	Dickens: Vánoční koleda
16	Doyle: Pes baskervilský
17	Erben: Kytice
18	Gogol: Revizor
19	Havlíček Borovský: Křest sv. Vladimíra
20	Havlíček Borovský: Tyrolské elegie
21	Havlíček Borovský: Král Lávra
22	Hugo: Chrám Matky boží v Paříži
23	Mácha: Máj
24	Mrštíkové: Maryša
25	Maupassant: Kulička
26	Němcová: Babička
27	Němcová: V zámku a podzámčí
28	Neruda: Povídky malostranské
29	Poe: Jáma a kyvadlo
30	Poe: Havran
31	Puškin: Evžen Oněgin
33	Puškin: Piková dáma
34	Vrchlický: Noc na Karlštejně
35	Wilde: Jak je důležité míti Filipa
36	Wilde: Obraz Doriana Graye
37	Wilde: Slavík a růže – soubor Šťastný princ
Číslo	světová literatura 20. a 21. století, minimálně 4 díla
38	Brown: Šifra mistra Leonarda
39	Burgess, A.: Mechanický pomeranč
40	Coelho: Alchymista
41	Deník Anny Frankové
42	Eliot: Pustá země
43	Fitzgerald: Velký Gatsby
44	Exupéry: Malý princ
45	García Marquez, Gabriel: Sto roků samoty
46	Golding, W.: Pán much
47	Green: Hledání Aljašky

OBCHODKA

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o., nám. B. Martinů 95, Polička 572 01
tel: + 420 461 725 935 e-mail: info@ssopolicka.cz web: www.ssopolicka.cz IZO: 110029470

48	Groom, Winston: Forrest Gump
49	Harper, Lee: Jako zabít ptáčka
50	Haddon: Podivný případ se psem
51	Hemingway: Sbohem, armádo
52	Hemingway: Stařec a moře
53	Hofmann: Bílá Masajka
55	Christiane F: Děti ze stanice ZOO
56	Irving, J.: Pravidla moštárny
57	Jirotka: Saturnin
58	Kafka: Proměna
59	Kesey: Vyhodíme ho z kola ven
60	King: Řbitov zvířátek
61	Levin: Stepfordské paničky
62	Nabokov: Lolita
63	Mawyer: Skleněný pokoj
64	Mawyer: Pražské jaro
65	Orwell: Farma zvířat
66	Orwell: 1984
67	Pasternak: Doktor Živago
68	Polevoj: Příběh opravdového člověka
69	Prévert: Příběhy
70	Remarque: Na západní frontě klid
71	Rolland: Petr a Lucie
72	Rothová: Divergence
73	Salinger, J.D.: Kdo chytá v žitě
74	Sapkowski: Zaklínač
75	Shaw: Pygmalion
76	Styron: Sophiina volba
77	Tolstoj: Anna Karenina
78	Tolkien: Hobit
79	Vermes, Timur: Už je tady zas
80	Waltari: Egypt'an Sinuhet
81	Whitman: Stéblo trávy
82	Zusac: Zlodějka knih
	česká literatura 20. a 21. století, minimálně 5 děl
83	Bezruč Petr: Slezské písně
84	Boček, Poslední aristokratka, 1. díl
85	Čapek K: Bílá nemoc
86	Čapek K: Povídky z jedné a druhé kapsy
87	Čapek K: RUR

OBCHODKA

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o., nám. B. Martinů 95, Polička 572 01
tel: + 420 461 725 935 e-mail: info@ssopolicka.cz web: www.ssopolicka.cz IZO: 110029470

88	Čapek: Matka
89	Čapek: Válka s mloky
90	Dousková, Irena: Hrdý Budžeš
91	Drda: Němá barikáda
92	Drda: Hrátky s čertem
93	Dyk: Krysař
94	Fučík: Reportáž psaná na oprátce
95	Fuks: Spalovač mrtvol
96	Gellner: Po nás ať přijde potopa
97	Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka
98	Havel: Audience
99	Havlíček J: Petrolejové lampy
100	Hartl, Patrik: Okamžiky štěstí
101	Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále
102	Hrabal: Ostře sledované vlaky
103	Jirous, I. M.: Labutí písně
104	John: Memento
105	Kaplický: Kladivo na čarodějnice
106	Katalpa Jakuba: Němci
107	Kryl, Karel: Kníška Karla Kryla
108	Kundera: Směšné lásky
109	Legátová: Želary
110	Lustig: Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou
111	Mornštajnová: Hana
112	Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník
113	Otčenášek: Romeo, Julie a tma
114	Pavel: Smrt krásných srnců
115	Poláček: Bylo nás pět
116	Smoljak, Svěrák: České nebe
117	Soukupová: Marta v roce vetřelce
118	Šabach, Petr: Hovno hoří
119	Šabach: Občanský průkaz
120	Škvorecký: Prima sezóna
121	Tučková: Žitkovské bohyně
122	Urban, Josef: Habermannův mlýn
123	Vančura: Rozmarné léto
124	Viewegh: Báječná léta pod psa
125	Voskovec, Werich: Těžká Barbora
126	Voskovec, Werich: Balada z hadrů
127	Wolker: Těžká hodina

OBCHODKA

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o., nám. B. Martinů 95, Polička 572 01
tel: + 420 461 725 935 e-mail: info@ssopolicka.cz web: www.ssopolicka.cz IZO: 110029470

Minimálně dvěma díly musí být v seznamu žáka zastoupena poezie, próza a drama.

Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla stejného autora.

Polička 1. 9. 2023

OBCHODKA

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o., nám. B. Martinů 95, Polička 572 01
tel: + 420 461 725 935 e-mail: info@ssopolicka.cz web: www.ssopolicka.cz IZO: 110029470

Fakturační údaje: IČ: 47469145 DIČ: CZ47469145 Moneta Money bank číslo účtu: 228647513/0600
Zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Hradci Králové v odd. C, vl 3521